

Cezaevlerinin Müzeye Dönüşüm Süreci: Sinop Cezaevi Örneği

Olca SEZEN DOĞANCILI¹
Makbule CİVELEK ORUÇ²

Özet

Çalışma Sinop Cezaevinin müzeye dönüşüm sürecini ve bu sürece dâhil olan paydaşların rolünü ortaya koymayı amaçlamaktadır. Sinop Cezaevi çalışmanın konusunu oluşturmaktadır. Müzeye dönüştürülme sürecinin diğer illere uygulanabilirliği ve örnek teşkil etmesi açısından önem taşımaktadır. Araştırma yöntemi olarak mülakat tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış sorular aracılığıyla uzman kişinin görüş ve önerilerine yer verilmiştir. Mülakat 15.07.2015 tarihinde Sinop Kültür ve Turizm İl Müdürü ile gerçekleşmiş olup yaklaşık olarak 50 dakika sürmüştür. Görüşme esnasında ses kaydı alınarak güvenilirlik sağlanmıştır. Ayrıca ses kaydı doğrultusundaki veriler metne dönüştürülerek çalışmanın amacına göre şekillendirilmiştir.

Alternatif turizm türleri bakımından zengin olan Sinop, hüzün turizmi açısından Sinop Cezaevi ile ön plana çıkmaktadır. Yapılması planlanan projeler aracılığıyla kültür kompleksi oluşturulacaktır. Bu amaçla çeşitli paydaşlarla beraber, örnek alınan projeler ve yerel halkın önerileri doğrultusunda hareket edilmiştir. Bu proje ile mevcut ziyaretçi sayısının yaklaşık iki kat artması beklenmektedir. Projenin diğer illerde de uygulanabilir olması amacıyla ulaşılabılır bir nitelik taşıması gereklidir. Hüzün turizmi kapsamında dünyada yapılan uygulamalar takip edilmeli, finansal kaynaklar aracılığıyla gerçekleştirilmelidir. Yapılan çalışmaların tarihsel ve kültürel dokuyu zedelemeyecek boyutta olmasına dikkat edilmelidir. Tanıtım çabaları çeşitlendirilerek daha geniş tabanlı bir kitleye ulaşımı sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Alternatif Turizm, Hüzün Turizmi, Sinop Cezaevi.

The Examination of Touristic Places Located in Chaotic Environments in the Scope of Dark Tourism the Example Of Prison Of Sinop

Abstract

It aims at presenting the process of transformation of the Prison of Sinop into a museum and the roles of the shareholders taking part in this process. The Prison of Sinop is the subject of the study. It is of capital importance because of the feasibility of the transformation process and serving as an example for other cities. Interview method is used as the research method. Opinions and suggestions of the competent individuals are included through semi-structured questions. The interview took place on 15.07.2015 with Sinop Provincial Director of Culture and Tourism and lasted for about 50 minutes. The credibility is ensured by voice recording. Furthermore, the data of the voice record is turned into text and formed according to the purpose of the study.

Sinop, which is rich in alternative tourism types, rises to prominence with Prison of Sinop in terms of dark tourism. A cultural complex is going to be constituted through the planned projects. To that end, actions are taken with different shareholders in the directions of the modeled projects and the recommendations of the locals. It is expected that the current visitor number is going to increase double with this project. The project should have the qualification of availability to be feasible in other cities. The applications carried out in the world in the scope of dark tourism should be followed and should be implemented through financial resources. It should be noted that the studies carried out should not harm the historical and cultural structure. The promotional activities should be diversified and should be aimed at a population with a wider base.

Keywords: Tourism, Alternative Tourism, Dark Tourism, Prison of Sinop.

¹ Öğr. Gör. Amasya Üniversitesi Taşova Meslek Yüksekokulu, olca.sezen@amasya.edu.tr

² Öğr. Gör. Amasya Üniversitesi Taşova Meslek Yüksekokulu, makbule.civelek@amasya.edu.tr

Giriş

Dünyada ve ülkemizde cezaevleri turizme kazandırılmakta ve bu sayede burada yaşanan olayların ziyaretçilere aktarılması sağlanmaktadır. Cezaevi mekânlarının ziyaret edilmesi ise hüzün turizmi kapsamında yer alıp, çeşitli duyguları harekete geçirerek olayların tekrar yaşanmasına olanak tanımaktadır.

Turistik tüketicilerin istek ve beklentilerinin değişmesi klasik turizm anlayışı yerine alternatif turizm türlerine yönelimi de beraberinde getirmiştir. Alternatif turizm türlerinden biri olan hüzün turizmi de dünyada ve ülkemizde çeşitli örnekleri barındırmaktadır. Dünyada örneklere bakıldığında ünlülerin öldüğü yerler (Elvis veya Prenses Diana), hapisaneler (Alcatraz), savaş alanları (Gettysburg veya Waterloo), işkence odaları (Drakula Kalesi), müzeler, mezarlıklar, hatta toplama kampları (Auschwitz) hüzün turizm kapsamına girmektedir (Mowatt ve Chancellor, 2011: 1418). Yirik ve Seyitoğlu'na göre ise (2014: 756-758) Türkiye'deki örnekler Anıtkabir, Sinop Cezaevi, Çanakkale Savaşı, Sarıkamış Hareketi olarak sıralanmıştır.

Çalışmanın ilk bölümünde ulusal ve uluslararası araştırmalar baz alınarak hüzün turizmi kavramının çeşitli yönlerine yer verilmiş, hüzün turizmi faaliyetleri sınıflandırılarak dünyada ve ülkemizde yapılan çalışmalara değinilmiştir. Çalışmanın ikinci bölümünde Sinop hakkında bilgi verilerek Sinop Cezaevi tarihsel süreç içerisinde ele alınmıştır. Son bölümde ise çalışmanın metodolojisi, çalışma kapsamında uygulanan yarı yapılandırılmış mülakat tekniği ile elde edilen bulguları ve sonuçları içermektedir.

1. Kuramsal Çerçeve

1.1. Hüzün Turizmi Kavramı

Hüzün turizmi, ilk kez Lennon ve Foley tarafından 1996 yılında araştırılmış olup, 2000 yılında da bu çalışmadan esinlenerek "Dark Tourism: The Attraction of Death and Disaster" isimli hakkında kitap yazılmıştır. Hüzün turizmi son 10 yıl içerisinde akademik çevrelerce araştırılmaya ve ilgi duyulmaya başlamıştır (Stone, 2011a: 319). Lennon ve Foley (1999: 46) Prenses Diana'nın ölümüyle beraber hüzün turizmine artan bir ilgi olduğunu savunmaktadır. Yaşanan bu trajik olay dünya çapında birçok kişiyi bir araya getirmiştir. Seaton ise (1996: 234) hüzün turizminin 20. yüzyıl itibarıyla ölüm alanlarının ziyaret edilmesiyle birlikte turistik tüketime konu olduğunu vurgulamaktadır.

Literatür incelendiğinde hüzün turizmi kavramına farklı anlamlar yüklendiği görülmektedir. Hüzün turizmi kavramı thanatourism (Seaton, 1996; Slade, 2003; Bittner, 2011), morbid turizm (Blom, 2010) kullanılmakla beraber, dark turizm kavramına (Lennon ve Folley, 1999; Brown, 2013; Alexandra vd., 2014; Bowman ve Pezzullo, 2010), yoğun olarak rastlanmaktadır. Bu çalışma kapsamında ise hüzün turizmi olarak kullanılması tercih edilmiştir.

Hüzün turizmi kavramının çeşitli yönlerini ortaya koyan tanımlamalar yapılmıştır. Blom (2010: 32) hüzün turizmini birçok kişiyi etkisi altına alan aniden

ve şiddetli bir şekilde ortaya çıkmış olay ve ölümlere odaklanan turizm olarak tanımlanmaktadır. Daha genel bir tanıma göre ise hüzün turizmi, dünyanın bireysel ve toplumsal düzeyde yorumlanması ve anlaşılması için fenomenler ve potansiyel anlayış çerçevesinde turizm ve ölüm ilişkisine odaklanmıştır (Stone, 2011a: 323). Preece ve Price (2005: 192) hüzün turizmini ölüm, şiddet olayları, felaketler, trajediler ve insanlık suçlarının olduğu yerlere yapılan seyahatler olarak tanımlamıştır. Hüzün turizmi hem geçmiş olaylardan önemli mesajlar iletmekte hem de duygusal veya potansiyel terapötik işleve hizmet eden turizm deneyimleri sunmaktadır. Bu tür turistik yerler korku, dehşet, üzüntü, depresyon, empati, sempati, intikam gibi birçok duyguyu barındırmaktadır (Kang vd., 2012: 258).

Ulusal literatür incelendiğinde de hüzün turizmi kavramı hakkında çeşitli tanımlamalar yapıldığı görülmektedir. Doğaner'e göre (2006: 3) hüzün turizmi ölümün ve öldürmenin karanlık yüzünü ifade etmektedir. Ölüm nedeni suikast, soykırım gibi nedenlere dayandıkça daha karanlık olduğunu savunmaktadır. Bir diğer tanıma göre ise keder, korku, ölüm gibi olaylar insanları etkilemekte ve bu olayların yaşandığı yerlerde turizm hareketliliği görülmektedir. Bu turizm hareketliliği hüzün turizmi olarak adlandırılmakta ve destinasyonların çeşitli yönlerden çekiciliğini arttırmaktadır (Akyurt vd., 2013: 58). Yeşildağ ve Atay (2011: 271) ise hüzün turizmini yaşanan felaketlerin, savaşların, ölümlerin ve bu olayların gerçekleştiği yerlerin insanlar tarafından ziyaret etme isteği, bu isteğe yönelik motivasyonları, bu alanları ziyaret etmeleri ve bunun oluşturduğu ticari hareket olarak tanımlamıştır.

Hüzün turizmi kavramının ele alınışına yapılan tanımlamalardan yola çıkarak gösterdiği benzer niteliklere aşağıda yer verilmiştir:

- Trajik, toplumu doğrudan etkileyen olaylardan meydana gelmektedir.
- Şiddet olayları ile yakından bağlantılıdır.
- Ani bir şekilde ortaya çıkan olaylar ya da ölümlerle ilişkilidir.
- İnsanlık suçlarının işlendiği, felaketlerin yaşandığı ve savaş alanı olan yerlere yapılan seyahatleri kapsamamaktadır.
- Kişilerde korku, heyecan, dehşet, intikam, keder, merak gibi bazı duyguları ve empati geliştirmeyi sağlamaktadır.

1.2. Hüzün Turizmi Faaliyetleri

Hüzün turizminde olayın heyecanın kısa zamanda geçmeyecek, daha uzun ömürlü olacak şekilde olması gerekmektedir. Sadece karanlık, estetik olmayan mekânlar değil kişilik özelliklerini ve duygusal çatışmaları gösteren özel mekânlarla duygu deneyimi yaşatmak gerekmektedir (Podoshen vd., 2015: 2).

Hüzün turizmi faaliyetleri çeşitli araştırmacılar tarafından ülkelerin sosyo-kültürel yapısı da göz önüne alınarak sınıflandırılmıştır. Bittner (2011: 156) hüzün turizmi faaliyetlerini ölüm ve acı ile ilişkili mekân ve olaylar; kitlesel infazlar, savaş alanları, kamu çalışanlarının infazı, zindanlar, işkence araçlarının

sergilendiği müzeler, ünlü kişilerin mezarları, soykırım alanları olarak belirtmektedir. Blom'a göre ise (2010: 32) şiddet, terörizm ve nefret algısı yaratan olay ya da mekânlar, cam tabutlar, mozoleler, idamların gerçekleştirildiği yerlerde yapılan faaliyetlerdir. Bowman ve Pezzullo (2010: 187) hüzün turizmi faaliyetlerini soykırım, cinayet ya da savaş gibi olayların geçtiği mekânlar, felaket bölgeleri, müzeleri olarak belirlerken Kılıç vd. (2011: 364) savaş alanları, hapishaneler, doğal felaketler, yoksulluk, kasırgalar vb faaliyetler olarak sıralamıştır. Hüzün turizmi faaliyetlerini daha geniş bir çerçevede ele alan Yeşildağ ve Atay (2011: 270-271) geçmişte özellikle halk önünde gerçekleştirilen idam ve gladyatör dövüş alanlarına seyahatler, toplu katliam ya da ölüm alanlarının yaşandığı yerlere olan seyahatler, savaşta ölenlerin toprağa defnedildiği yerler ve anıtlara yönelik seyahatler, ölümün de sembolendiği olayların gerçekleştiği yerler dışında kurulmuş olan ve savaş materyallerinin sergilendiği müzelerle yönelik seyahatler, savaşta kaybedilenlerin anıldığı törenlere yönelik seyahatlerden oluşmaktadır. Podoshen'e göre ise (2013: 264) suikast yerleri, toplama kampları, terör yerleri hüzün turizmi kapsamındadır. Hüzün turizmi yerleri 4 gruptan oluşmaktadır. Bunlar savaş yerleri, ölüm kapları, ünlülerin ölüm yerleri, olağanüstü felaket yerleri (New Orleans Katrina Kasırgası, World Trade Centre, tsunami vb.) ve son olarak cezaevi ya da azıllı suçluları hapsedme yerleri (Alcatraz, Robben Adası vb.) (Kang vd., 2012: 258) olarak sıralanmaktadır.

1.3. Hüzün Turizmi Kapsamında Yapılan Çalışmalar

2014 yılında Alexandra ve diğerleri tarafından Romanya ve Drakula örneği Amerikan turistlerin bakış açısı yönüyle araştırılmıştır. Yapılan araştırmanın amacı turistik tüketicilerin hüzün turizmi kapsamındaki algılarını ortaya koymaktır. Bu doğrultuda anket uygulanarak 254 kişiden yanıt alınmıştır. Çalışma bulgularına bakıldığında hüzün turizminin turistik tüketicilerin alışılmamış ve beklenmedik tatil anlayışıyla tercih ettiği sonucuna varılmıştır.

Brown 2013 yılında hüzün turizmi kapsamındaki müzelerde hediyelik eşya satışlarını ortaya koyan bir çalışma yapmıştır. Bu çalışma da müze yöneticileri ile mülakat yapılmıştır. Bulgular hüzün turizmi kapsamında yer alan müzelerin satış faaliyetlerinin son derece karmaşık olduğunu vurgulamaktadır. Hüzün turizmi faaliyetleri dolayısıyla müzelerin sergilediği ve hediyelik eşya olarak satabileceği ürünlerin kısıtlı olduğu düşünülmüştür.

Kang vd. tarafından 2012 yılında turistik tüketicilerin hüzün turizmine katılmasını sağlayan unsurlar araştırma konusu olarak seçilmiştir. Yarı yapılandırılmış mülakat tekniğiyle 46 kişiye ulaşılmıştır. Araştırmada hüzün turizmi kapsamında ziyaret etme nedeni olarak öğrenme isteği, sosyal merak, eğitim programları, aile bağlayıcıları, içsel yükümlülükten zorunluluk hissetme olarak belirlenmiştir.

Bittner tarafından 2011 yılında yapılan çalışma turistik tüketicilerin hüzün turizmi sonrasında tepkilerini ve algılarını tespit etmeye yöneliktir. Araştırma yöntemi olarak yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. 10 katılımcıdan elde edilen bulgulara göre hüzün turizmine katılma nedenlerinin başında kültürel merak yer almaktadır. Daha önce hüzün turizmi faaliyetlerinde bulunmuş olan

katılımcılara göre hüzün turizmi olağanüstü bir turistik deneyim olarak tanımlanmıştır.

Blom 2010 yılında medyanın hüzün turizmine katılanlar üzerinde herhangi bir etkisi olup olmadığını araştırmıştır. Çalışmada Prenses Diana örneği ele alınmıştır. Prenses Diana'nın ölümüyle ilgili basında yer alan haberlerin hüzün turizmine doğrudan etkisi olduğu, medyanın yarattığı algı sonucunda turistik tüketicilerin Diana'nın mezarının bulunduğu Althorp'u ziyaret ettiği savunulmaktadır.

Stone (2011b) tarafından Gunter Von Hagens'in Body Worlds isimli sergisi incelenmiştir. Bu sergiye bulunan katılımcılara yarı yapılandırılmış mülakat uygulanmıştır. Aynı zamanda katılımcı gözlem yapılarak hüzün turizmine katılım sebepleri ve sergi esnasında verilen tepkiler incelenmiştir. Bulgular hüzün turizmine katılma nedenlerini ölüm düşüncesi, ölüm düşüncesinden hareketle empati kurma ve ölümün sembolleştirilmesi olarak sıralanmıştır. Aynı zamanda hüzün turizmi ziyaretçiler ve ölüm arasında arabuluculuk görevi üstlendiği düşünülmektedir.

Preece ve Prince (2005) turistik tüketicilerin hüzün turizmine katılmasını sağlayan motivasyon unsurlarını incelemek üzere bir araştırma yapmıştır. Araştırmada yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Turistik tüketicileri motive eden 3 unsurun öğrenme, tarihsel ilgi ve hayranlık olduğu sonucuna varılmıştır. Genel ve özel bilgi edinme, mahkûmların geçmişiyle ilgili bilgi edinme isteği vardır. Tarihsel ilgi için ziyaret edenler olası atalarının yaşadıklarını görmek, onlarla empati kurmak amacındadırlar. Hayranlıkla ziyarete gelenler ise yaşanan şiddet olaylarını, yaşanan trajediyi merak ederek ziyarete gelmişlerdir.

Lennon ve Foley'in 1999 yılında Soykırım Müzesi'ni konu olan araştırmasında hüzün turizmi faaliyetlerinin artması dolayısıyla ilgi gördüğü ve daha fazla ziyaretçi ağırlandığı üzerinde durmuştur. Çalışmada özellikle soykırım gibi kitleleri etkileyen olayların hüzün turizmine katılmada etkili rol oynadığı savunulmaktadır.

2. Hüzün Turizmi Kapsamında Sinop Cezaevi

Sinop ili aşağıda yer alan istatistiklere bakıldığında hüzün turizmi kapsamında yer aldığı görülmektedir. Bu kapsam dâhilinde Sinop'un hakkında genel bilgilere yer verilmiştir. Ek olarak hüzün turizmi ile simgeleşen Sinop Cezaevine ait geçmişten günümüze aktarılan tarihsel gelişimine değinilmiştir.

2.1. Sinop Hakkında Genel Bilgiler

Sinop, Türkiye Cumhuriyeti'nin Karadeniz Bölgesi'nin orta kesiminde bulunan Sinop ilinin merkezi olan şehirdir. Karadeniz kıyısında, Boztepe Burnu'nun karayla birleşme noktasında yer alır. Sinop Kalesi, tarihi ve turizm açısından kentin en ilginç yeridir. Şehrin merkez nüfusu yaklaşık 39.300'dür (<https://tr.wikipedia.org/wiki/Sinop> Erişim tarihi: 23.07.2015).

Sinop'un ilk temelini atanlar M.Ö. 756 yılında Milet'ten ayrılan göçmenlerdir. Sinop en parlak devrini Helenistik Dönemde yaşamıştır. Şehrin baştan aşağı imar edildiği bu dönemde kurulan felsefe okulunda "Gölge etme başka ihsan istemem" sözünün sahibi ünlü filozof Diyojen yetişmiştir. Deniz ticaretinin

de merkezi durumda olan Sinop'da ön yüzünde tanrıça Sinope'nin başı, arka yüzünde Yunus Tutan Kartal tasvir edilen paralar basılmıştır. Roma döneminde Sezar tarafından maddi yardımlar alan (M.Ö. 45), kent Bizans döneminde eski ihtişamını kaybetmeye başlamıştır. Sinop Selçuklu Sultanı İzzettin Keykavus tarafından 1214'te Selçuklu topraklarına katılmıştır (Şenol, 2013: 193).

Sinop, turizm açısından zengin potansiyel kaynaklara sahiptir. Doğal güzellikler ve tarihi eser yönünden oldukça zengindir. Zengin orman örtüsü Karadeniz'deki uzun kıyısı, doğal kumsalları, yaylaları, mesire yerleri ilin başlıca güzellikleridir. Sinop sürekli göç veren bir il olduğu için doğasında ve çevresinde hiç bir bozulma olmamıştır. M.Ö. 4500 yıllarından başlayarak günümüze kadar uzanan çeşitli uygarlıkların izlerini taşıyan kaleler, kaya mezarları, kiliseler, camiler, medreseler, hamamlar, çeşmeler, tabyalar, türbeler vb. eşsiz tarihi eserler bulunmaktadır (http://www.sinop.gov.tr/default_b0.aspx?content=1020, e.t: 25.07.2015). Aşağıdaki tabloda da Sinop ilinin en çok ziyaret edilen turistik destinasyonlarına yer verilmiştir (http://www.sinop.gov.tr/default_b0.aspx?content=1020, e.t: 25.07.2015).

Tablo 1: Sinop İlinin En Fazla Ziyaretçi Alan Turistik Destinasyonları

1-Tarihi Cezaevi	8-Arkeoloji ve Etnografya Müzeleri
2-Erfelek Tatlıca Şelaleleri	9-Boyabat Kalesi
3-Hamsilos Tabiat Parkı	10-Akgöl
4-Seyit Bilal Türbesi	11-İnalı Kanyonu ve Mağarası
5-Alaattin Camii	12- İnceburun
6- Pervane Medresesi	13-Sarıkkum Tabiatı Koruma Alanı
7-Balatlar Kilisesi	

Kaynak: <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR,74927/istatistikler.html>

Tablo 1'e göre Sinop ilinin en çok tercih edilen yeri Sinop Cezaevi'dir. Bunu sırasıyla Erfelek Tatlıca Şelaleleri, Hamsilos Tabiat Parkı takip etmektedir. Buradan hareketle Sinop Cezaevi'nin en fazla turist alması nedeniyle hüzün turizmi kapsamında ön plana çıktığını söylemek mümkündür.

Tablo 2: Yıllar İtibarıyla Sinop İline Gelen Ziyaretçi Sayıları

YILLARA GÖRE GELEN ZİYARETÇİ SAYILARI			
YILLAR	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
2007	375.600	7.300	382.900
2008	536.150	53.200	589.350
2009	562.958	40.379	603.697
2010	592.597	19.171	611.768
2011	745.869	25.845	771.714
2012	790.151	30.011	820.162
2013	842.214	28.487	870.701

Kaynak: <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR,74927/istatistikler.html>

Tablo 2'ye baktığımızda ise yıllar itibarıyla Sinop ilini ziyaret eden toplam ziyaretçi sayısında artış görülmektedir. 2013 yılı baz alındığında toplam ziyaretçi sayısının 870 bine ulaşarak 2007 yılının ziyaretçi sayısına göre iki katından fazla artış olduğu sonucuna varılabilir.

2.2. Sinop Cezaevi

Grekl, Pontus, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlılar kendi dönemlerinde kaleyi korumuş ve güçlendirmişlerdir. Kalenin cezaevi olarak kullanımına ait en eski belgeler ise 1568 yılına dayanmaktadır (<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/tarihi-sinop-cezaevi>, e.t:26.07.2015).

Sinop Cezaevi denizle iç içe olmasından dolayı rutubetli bir yapıya sahiptir. Ayrıca surlarla çevrili dış yapısı ile de cezaevinden kaçmayı önleyici niteliktedir. Geme denilen büyük farelerle yaşamak zorunda olan mahkûmların, savaş zamanında açlıktan kedi yemeleri de bilinen bir gerçektir. Daha çok azılı suçluların yattığı cezaevinde dayak ve işkenceye maruz kalındığından dolayı sosyal yaşam oldukça sert ve acımasızdır (Nahya, 2014: 64).

Cezaevi 1996 yılından itibaren boşaltılmış ve Kültür Bakanlığı'na devredilmiştir. 2003 yılında İl Özel İdaresi'ne tahsisi yapılmıştır. 2000 yılından itibaren ziyarete açılan Cezaevini sanat galerileri müzeleri, konaklama tesisleriyle tam teşekküllü bir kültür kompleksi haline getirme çalışmaları halen devam etmektedir (<http://www.sinopmuzesi.gov.tr/TR,78323/sinop-tarihi-cezaevi.html>, e.t: 22.07.2015).

Cezaevi Bakanlığa devredildikten sonra ziyaretçisi artmış, 2007 de 150 bin olmuştur. 2008'in ilk altı ayında tarihi cezaevini 80 bin turist ziyaret etmiştir. 2010 yılının aynı döneminde bu rakam 250 bin olmuştur (Met, 2012: 170).

“Tarihî Sinop Kapalı Cezaevi, bir dönem "Anadolu'nun Alcatrazı" tabiri ile de tanınan ve 1999 yılında kapatılarak müzeye çevrilen cezaevidir.” ifadesi birçok kaynakta yer aldığından araştırma kapsamında Tarihî Sinop Kapalı Cezaevi ile Alcatraz karşılaştırması yapılmıştır (<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/tarihi-sinop-cezaevi>, e.t: 26.07.2015).

Tablo 3: 2013 Yılı İtibariyle Sinop İlinde En fazla Ziyaret Edilen Yerler

ZİYARETÇİ İSTATİSTİĞİ				
	YILI	YERLİ	YABANCI	TOPLAM
Arkeoloji Müzesi	2013	30.820	2.460	33.280
Etnografya Müzesi (Aslan Torun Konağı)	2013	16.885	2.100	18.985
Tarihi Cezaevi	2013	273.959	-	273.959
TOPLAM				326.224

Kaynak: <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR,74927/istatistikler.html>

Tablo 3'e göre 2013 yılında Sinop ilinde en fazla ziyaret edilen yerler incelendiğinde Sinop Cezaevi'nin 273.959 kişi tarafından ziyarete dildiği görülmektedir. Tablo 2'den hareketle Sinop ilini 2013 yılında ziyaret eden toplam kişi sayısı 870.701'dir. Bu doğrultuda Sinop'un hüzün turizmi kapsamında öne çıktığı söylenebilir.

3. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Çalışma Sinop ilinde hüzün turizmi çerçevesinde yer alan Sinop Cezaevi'nin müzeye dönüşüm sürecini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Türkiye'de hüzün turizmi kapsamında yer alan Sinop Cezaevi'nin müzeye dönüştürülme sürecinin diğer illere uygulanabilirliği ve örnek teşkil etmesi açısından önem taşımaktadır. Çalışma Sinop Cezaevi'nin henüz bu yönüyle değerlendirilmemiş olması nedeniyle özgünlük taşıdığı düşünülmektedir.

3.2. Araştırma Yöntemi

Çalışmada araştırma tekniği olarak mülakat kullanılmıştır. Mülakat, araştırmanın amacına uygun olarak hazırlanan soruların, görüşüne ihtiyaç duyulan kişi /kişilere araştırmacı tarafından sorularak cevap alınması sürecidir (Ural ve Kılıç, 2011: 66). Bu doğrultuda derinlemesine bilgi edinme amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılmıştır. Önceden tarafımızca hazırlanmış sorulara, görüşme esnasında alınan yanıtlara göre yenileri eklenmiş, mülakata bu şekilde yön verilmiştir. Ek olarak çalışmada araştırma yöntemi olarak ikincil verilerden de yararlanılmıştır. Hüzün turizmi kapsamında yapılan ulusal ve uluslararası çalışmalar incelenmiştir.

3.3. Araştırma Kapsamı ve Sınırlıkları

Çalışma Sinop Cezaevi'nin müzeye dönüşümü aşamasında paydaşlardan biri olan Sinop İl Kültür ve Turizm Müdürü ile yapılan görüşmeyi kapsamaktadır. Görüşme 15.07.2015 tarihinde gerçekleştirilmiş olup yaklaşık olarak 50 dakika sürmüştür. Mülakat esnasında ses kaydı yapılarak çalışmanın güvenilirliği sağlanmıştır. Ses kaydı bire bir metne dönüştürülerek yarı yapılandırılmış mülakat sorularına göre analizi sağlanmıştır. Ek olarak Sinop Cezaevi gezilerek tarafımızca fotoğraflanmıştır. İlgili fotoğraflara Ek 1'de yer verilmiştir.

Çalışma kapsamında Sinop Cezaevinin Anadolu'nun Alcatrazı (<http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/tarihi-sinop-cezaevi>, e.t: 26.07.2015) olarak nitelendirilmesinden dolayı Alcatraz Müzesi ile görüşme talep edilmiş fakat olumlu bir yanıt alınamamıştır. Bir diğer sınırlılık ise çalışmanın sadece Türkiye kapsamında ele alınmış olmasıdır.

3.4. Bulgular

Sinop ilindeki turizm faaliyetleri: Katılımcının verdiği yanıt Sinop ilindeki turizm faaliyetlerinin daha çok kültür odaklı olduğu yönündedir. Buna ek olarak turizmin mevsimsellik özelliğini gidererek, turizmi yılın 12 ayına yayma yönünde faaliyette buldukları belirtilmiştir.

“Sinop ili olarak Karadeniz bölgesinin en çok turist çeken illerinden biridir. Turizm talebinin belli aylara yoğunlaşmasını önlemek amacıyla turizmin 12 aya yayılması için çalışmalar yapmaktayız.”

Müzeye dönüşüm kararı: Katılımcı bu soruya daha önce yaşanan olaylar nedeniyle şehrin kimliğini doğrudan etkisi altına alan Sinop Cezaevi'nin

ziyaretçilere açılarak bir kültür kompleksi haline gelmesi gerekliliğinden bahsetmiştir. Bu doğrultuda yaşanmışlıklara tanıklık etme ve inanların ortak paydası olacak bir miras oluşturma amacı güdülmüştür. 3 yıl sonunda kapsamlı bir projeye karar verilerek uygulamaya dönük faaliyetlerle alan yönetimi geliştirilmiştir.

“Cezaevinin bir kültür kompleksine dönüşümüne 2008 yılında karar verildi. Bu projenin 3 yıl kritiği yapılarak oluşturulan projeyi AB’ye sunduk. Amacımız cezaevinin insanların ortak paydası olması sebebiyle dünya kültür mirası olması yönündedir. “

Müze dönüşüm projeleri: Sunulan ve kabul edilen projeye göre Sinop’un tarihi ve kültürel yapısını ortaya koymayı amaçlayan bir dönüşüme gidilmektedir. Katılımcı Sinop Cezaevi’nin dönüşüm sürecinde bir Adalet Müzesi, Sinop’un Osmanlı döneminde deniz savunma yapısını gösteren bir Denizcilik Müzesi, şehrin tarihi dokusunu ortaya koymak ve sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla bir Ortak Bellek Müzesi oluşturulacağını belirtmiştir. Ek olarak bu alan içerisinde sanat ve kültür atölyelerinin de olması planlanmıştır.

“Cezaevinin dönüşümünde tarihi dokuyu bozmadan restore edilerek oluşturulacak Adalet Müzesi, Sinop’un tarihsel süreç içerisinde denizcilik konusundaki önemini vurgulayacak bir Deniz Müzesi, şehrin hem geçmişini hem de geleceğini yansıtacak Ortak Bellek Müzesi oluşturulması planlanmıştır. Sinop’a ait antik dönemlerden şimdiye kadar yapılmış tablolar, pullar, çekilen resimler ve yazılan eserler toplanarak bunların sergilenmesine olanak tanınacaktır. Aynı zamanda geleceğin geçmişle yoğrularak biriktirilmesi adına kültür ve sanat atölyelerine de yer verilecek.”

Örnek alınan yerler: Katılımcı proje kapsamında dünyadan örnek alınan yerlerin olduğunu belirtmiştir. Bu süreç içerisinde örneklerin bulunduğu ülkelere incelemeler amacıyla ziyaretler yapıldığını söylemiştir. Birçok ülkede cezaevlerinin müze dönüşümünden bahsederek ülkemizde ise bu dönüşümle örnek olmayı amaçladıklarından bahsetmiştir.

“Dünyada cezaevlerinin müze dönüşümü konusunda birçok örnek sayabiliriz. Bunlardan bazıları Alcatraz ve Bastilla Cezaevi’dir. Projeye dönüşüm esnasında karşılıklı etkileşim halinde olunmuş ve çeşitli ziyaretler yapılmıştır. Ülkemizde ise henüz bu kadar kapsamlı bir dönüşümden bahsedilemez. Projemiz Türkiye için bir model projedir ve diğer illerimize örnek olmak amaçlanmıştır.”

Müze dönüşüm sürecinde yer alan paydaşlar: Katılımcı müze dönüşüm sürecinin hem karar aşamasında hem de projelendirme aşamasında birçok paydaşın yer aldığı vurgusunu yapmıştır. Bu doğrultuda akademik çevrelerden, Kültür Bakanlığı birimlerinden, UNESCO ile söz söyleyebilecek bu kişilerden oluşan 100 kişilik kurul oluşturulduğunu belirtmiştir. Cezaevi içerisinde de gelen turistlerin fikirleri, öneri ve şikayetlerini dikkate alan bir ofis oluşturulmuştur.

“100 kişilik bir kurul oluşturduk. Bu kurulda üniversiteden akademisyenlere, Kültür Bakanlığını ilgili birimlerine, UNESCO ve konuyla ilgili söz söyleyebilecek kişileri ve paydaşları 2005 yılında topladık. Bu nedenle projede kentte fikir üretecek ve öncülük sağlayacak herkes yer almakta. Aynı zamanda

cezaevi içerisinde bir ofisimiz var. Oraya gelen ziyaretçiler de görüşlerini belirtebileceği bir ortam oluşturduk.”

Alınan finansal destekler: “Herhangi bir teşvik ya da destek alındı mı?” sorusuna katılımcı AB fonlarından yararlanmak için çalışmalar yapıldığını söylemiştir. Projenin kesinleşmesinden önce paydaşlarla beraber birçok proje arasından 3 yılın sonunda karara varıldığı vurgulanmıştır.

“Cezaevi için fonlar zorlandı. Belirli projeler geliştirildi. Bu projeler arasından da 3 yıl seçim süreci oldu. AB kabul edilen bu proje toplamda 9.2 milyon Euro’ya mal olacak.”

Yerel halkın tepkileri: Katılımcı yerel halkın tepkilerinin çift yönlü olduğunu belirtmiştir. Şehrin bu dönüşümüne olumlu bakan kişiler olduğu gibi balıkçı barınaklarının kaldırılacak olması dolayısıyla bazı kişilerin de olumsuz baktığını söylemiştir.

“Balıkçı barınağı kaldırılarak orası marinaya dönüştürülecek olması konusunda tedirginlik yaşayan bir kesim mevcut. Aynı zamanda da bu dönüşümü sabırsızlıkla bekleyen ve şehrin kimliğini olumlu etkileyeceğini düşünen kişiler de var. Kentin geleceği için toplantılar aracılığıyla olumsuz görüşte olanlara projemiz anlatılarak orta yol bulmaya çalışılıyor. Kültür eksenli dönüşümü insanların talepleri doğrultusunda şekillendirmek istiyoruz.”

Tanıtım: Katılımcı dünyada ve ülkemizde tanıtım toplantıları yapılarak projenin tanıtılmasını amacı taşıdıklarını söylemiştir. Buna ek olarak özellikle Sinop Cezaevi’nde ünlü şairlerin ve yazarların yatmış olması, birçok şiire ve şarkıya konu olması, Tatar Ramazan, Firar, Pardon ve Parmaklıklar Arasında gibi dizi ve filmlere konu olmasını da tanıtım faaliyetlerini olumlu etkilediğini eklemiştir.

“Dünyanın çeşitli yerlerinden tanıtım toplantıları yapılarak Türk ve yabancı unsurlar bir araya getirilecek. Cezaevi için gelen çok ciddi bir kesim var. Özellikle Tatar Ramazan, Firar, Parmaklıklar Arasında Pardon gibi cezaevinde çekilen ya da cezaevini konu alan film ve diziler popüler olmasını sağlamıştır. Örneğin diziler aracılığıyla yapılan yerler ziyaret ediliyor ve ziyaretçi trafiği artıyor. Bu nedenle biz de alanları koruyoruz.”

Geleceğe dönük eğilimler: Katılımcı projenin tamamlanması ardından 1 milyonun üzerinde ziyaretçi beklediklerini belirtmiştir. Şehrin kültürel ve tarihi yapısını geliştirecek faaliyetlerin destekleneceğini ve diğer illerimize örnek olarak bu projenin tanıtım faaliyetlerini gerçekleştireceklerini vurgulamıştır.

“Şu an mevcut haliyle 600 bine yakın insan yılda ziyaret etmektedir. Bu Topkapı Sarayı’ndan sonra en çok ziyaret edilen kültür miras alanıdır. Biz bu projeyi bitirdiğimizde 1 milyon üzerinde ziyaretçi bekliyoruz. Diğer illerimizde de benzer projeler yapılması yönünde örnek olmak istiyoruz.”

Hüzün turizmi kapsamına görüşleriniz: Katılımcı hüzün turizmini geçmişle gelecek arasında bir köprü olduğunu düşünmektedir. Yapılan uygulamalar rahatsız edici boyutta olsa da gerçekleri yansıttığını savunmaktadır.

“İnsanlar geçmişiyile yüzleşmeli. İnsanlar yaptıklarından utanç duyarak geçmişinden kaçarlara. Geçmişiyile yüzleşmek istemezler. Bu yaşamışlıklar nedeniyle de müzeye dönüşmek istemezler. Örneğın bizim cezaevinde çok eski zamanda kullanılan ayağaa takılan güller, ellere takılan prangalar var. Biz bunlar zindanlara insanla görsün diye astık. Bunları göstermemiz bazı kesimleri rahatsız etse de bunlar belli dönemler de kullanılmıştır. Hüzün turizmi geçmişi geleceğee taşıyan bir köprü görevi üstlenmiştir.”

Sonuç

Değışen koşullar ve beklentiler turistik tüketicilerin tatil anlayışlarında bir takım değışikliklere yöneltmiştir. Bu değışiklikler alternatif turizm türlerinin çeşitlenmesini sağlamıştır. Bu çeşitleme ile hüzün turizmi her geçen gün daha fazla ziyaretçi ağırlamakta ve ilgi çekmektedir.

Sinop, Karadeniz’de en çok turist çeken illerden biridir. Buna ek olarak alternatif turizm türleri yönünde de zengindir. Sinop sahip olduğu hüzün turizmi kapsamındaki Sinop Cezaevi’ne daha fazla ziyaretçi gelmesi adına çalışmalar yapmakta gerek ulusal gerek uluslararası platformda kendini göstermek istemektedir.

Çalışma bulgularından biri alternatif turizm türlerini çeşitlendirerek turizmi 12 aya yayma düşüncesine sahip olduklarını göstermektedir. Ek olarak daha fazla turizm geliri ve ziyaretçi çekebilmek için çeşitli projeler planlandığı sonucuna varılabilir. Proje kapsamında bir kültür kompleksi oluşturulması yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bunlar cezaevini de kapsayan Adalet Müzesi, Osmanlı Döneminde deniz savunma yapısını gösteren Denizcilik Müzesi, Sinop’un geçmişten günümüze kadar gelen tablolar, pullar ve yazıların toparlanacağı Ortak Bellek Müzesi oluşturulması planlanmıştır.

Çalışmada hüzün turizmi kapsamında dünyada yer alan örneklerin incelendiği ve oluşturulan kurul tarafından tartışarak ortak bir payda altında buluşulduğu sonucuna varılmıştır. Bu kurul yerel halktan, uzman kişilerden ve akademisyenlerden oluşturulmuştur. Mülakat sonucunda elde edilen diğer bir bulgu ise müzeye dönüşüm sürecinde yaşanan gelişmeler diğer illerimiz tarafından takip edilerek örnek alınmak istendiği söylenebilir. Bu doğrultuda da hüzün turizminin yurt geneline daha fazla yayılarak, hüzün turizmi kapsamındaki örneklerin artacağı düşünülmektedir.

Müze dönüşüm sürecinde yerel halktan ve paydaşlardan görüş alınarak hareket edilmesi ortak bir fikir birliğine ulaşılması sağlayacağından önem taşımaktadır. Bu da sunulacak olan turistik ürünün planlanma aşaması da dahil olmak üzere daha geniş bir kitleye hitap edebileceğinin göstergesi olmaktadır. Çalışma sonuçlarından biri de bir kısım yerel halkın çeşitli nedenlerle projeye olumsuz yaklaşımıdır. Bununla projenin yaratması planlanan kültür şehri kimliğiyle olumlu görüşlere çevrileceği düşünülmektedir.

Hüzün turizmi kapsamındaki yapılması planlanan dönüşüm süreci şehrin kimliğini ve dokusunu olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Hüzün turizmi geçmiş ve gelecek arasında köprü görevi üstlenerek, ziyaretçilerde yaşamış

olaylarla empati kurabilmesini sağlamaktadır. Projenin tanıtım çalışmalarında da ulusal ve uluslar arası platformda tanıtım toplantıları düzenleyerek, çeşitli ziyaretler gerçekleştirerek sağlanacağı ve böylelikle dünyada çapında takip edilen bir destinasyon merkezi olma düşüncesi hakimdir.

Öneriler

Yapılan çalışma ve elde edilen bulgulara göre bazı önerilerde bulunmak mümkündür. Bu önerilere aşağıda yer verilmiştir:

- Oluşturulan projenin yaygınlık kazanması için daha ulaşılabilir ve bilinir olması gereklidir.
- Hüzün turizmi kapsamında en çok ziyaret edilen yerlerin yaptığı çalışmalar takip edilmelidir.
- Finansal kaynakların arttırılması amacıyla destekler verilmelidir.
- Projeye tepki gösteren yerel halkın görüşleri pozitif yönde değiştirilerek projeye dâhil edilmesi sağlanmalıdır.
- Tanıtım çabalarını planlı bir şekilde yürüterek, el broşürü, tanıtım filmleri gibi satış geliştirme araçlarından yararlanılmalıdır.
- Geleceğe yönelik eğilimler aşamalı bir şekilde birbirini takip edip, süreç içerisinde gelişim halinde olmasının kontrolü sağlanmalıdır.
- Yapılan proje kapsamındaki çalışmalar tarihsel dokuyu zedelemeyecek yapıda olmalıdır.

Yapılan çalışmalar sonucunda Sinop'ta ziyaretçi sayısının yıllara göre artış gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. İstatistiklere bakıldığında yıllar itibariyle en fazla turist çeken yerlerden biri Sinop Cezaevidir. Bu projeye birlikte var olan turist sayısının yaklaşık iki katına ulaşması hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda hüzün turizminin daha fazla yaygınlık kazanacağı, projenin benzer durumdaki illerimize örnek olabileceğini söylemek mümkündür. Ek olarak Sinop'un bir simgesi halinde olan Sinop Cezaevi'nin önemli bir turizm destinasyonu olacağı düşünülmektedir.

Çalışma yeni araştırmacılara yol gösterme açısından bakıldığında projenin bitimi ile ulaşılmak istenen hedeflerde başarılı olma durumları değişen koşullar göz önünde bulundurularak değerlendirme yapmaları önerilmektedir.

Kaynakça

- Akyurt, Kurnaz, H. , Çeken, H. ve Kılıç, B.(2013), Hüzün Turizmi Katılımcılarının Seyahat Motivasyonlarının Belirlenmesi, *İşletme Araştırmaları Dergisi* , 5 (2), ss: 57-73.
- Alexandra, D. M., Alexandru, C. ve Larisa T. (2014), Dark Tourism, Romania and Dracula. The Perceptions Of Potential American Tourists, *Annals of The University of Oradea, Economic Science Series*, 23(1), ss: 309-319.

- Bittner, M. (2011), Dark Tourism-Evaluation of Visitors Experience After Visiting Thanatological Attractions, *Turizam*, 15(4), ss: 148-158.
- Blom, T. (2010), Morbid Tourism-A Postmodern Market Niche With An Example from Althorp, *Norwegian Journal of Geography*, V: 54, ss: 29-36.
- Bowman, M. ve Pezzullo, P. C. (2010), What's So Dark about Dark Tourism? Death, Tours and Performance, *Tourist Studies*, 9(3), ss: 187-202
- Brown, J. (2013), Dark Tourism Shops: Selling Dark and Difficult Products, *International Journal of Culture, Tourism and Hospitality Resarch*, 7(3), ss: 272-280.
- Doğaner, S. (2006), Savaş ve Turizm: Troya ve Gelibolu Savaş Alanları, *Türk Coğrafya Dergisi Cilt:46*, ss: 1-21.
- Kang, E., Scott, N., Lee, T. J.,ve Ballantyne, R. (2012), Benefits of Visiting A 'Dark Tourism' Site: The Case of The Jeju April 3rd Peace Park, Korea. *Tourism Management*, V: 33(2) ss: 257-265.
- Kılıç, B., Akyurt, Kurnaz, H. ve Sop, S. A. (2011), Çekici Faktörlerin Destinasyon Seçimine Etkisinin Belirlenmesi ve Hüzün Turizmi İlişkisi, *12. Ulusal Turizm Kongresi Bildiriler Kitabı* , sayı: ?,ss: 362-370.
- Lennon, J. J. ve Foley, M. (1999), Interpretation of The Unimaginable: The U.S. Holocaust Memorial Museum Washington, D, C., and Dark Tourism, *Journal of Travel Resarch*, V:38, ss: 46-50.
- Met, Ö. (2012), Turizm İle Yöresel Gelişme: Sinop İçin Bir Turizm Gelişim Stratejisi Önerisi. *Karadeniz Araştırmaları* , Cilt: 34 ss: 163-179.
- Mowatt, A. R. ve Chancellor, H. C. (2011), Visiting Death and Life Dark Tourism and Slave Castles, *Annals of Torusim Resarch*, 38 (4), ss: 1410-1434.
- Nahya, Z. N. (2014). Sözlü Anlatının Hafızasından: Sinop Cezaevinin Kahramanları ve Kahramanlaştırma. *Millî Folklor Dergisi* , Cilt: 104, ss: 60-74.
- Podoshen, J. S. (2013), Dark Tourism Motivations: Simulation, Emotional Contagion And Topographic Comparison, *Tourism Management*, V: 35, ss: 263-271.
- Podoshen, J. S., Andrzejewski, S. A., Venkatesh, V. ve Wallin, J. (2015), New Approaches to Dark Tourism Inquiry: A Response to Isaac, *Tourism Management*, V: , ss: 1-4.
- Preece, T. ve Price, G. G. (2005), Motivations of Participants in Dark Tourism: A Case Study of Port Arthur, Tasmania, Australia, *Taking Tourism to the Limits: Issues, Consept and Managerial Perspectives Oxford: Elsevier*, V: ss: 191-198.
- Seaton, A. V. (1996), Guided By The Dark: From Thanatopsis To Thanatourism. *International Journal Of Heritage Studies*, V: 2(4), 234-244.
- Slade, P. (2003), Gallipoli Thanatourism: The meaning of ANZAC, *Annals of Tourism Research*, 30 (4), ss: 779-794.

- Stone, R. P. (2011a), Dark Tourism: Towards A New Post-Disciplinary Research Agenda, *Int J. Tourism Anthropology*, V: 3, ss: 318-332.
- Stone, R. P. (2011b), Dark Toursim and the Cadaveric Carnival: Mediating Life and Death Narratives at Gunter Von Hagens' Body Worlds, *Curren Issues In Tourism*, V:14(7), ss:1-17
- Şenol, F. (2013), Türkiye Turizm Coğrafyası ve Dünya Kültür Mirası, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2011), Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS İle Veri Analizi, Detay Yayıncılık: Ankara.
- Yeşildağ, B. ve Atay, L. (2011), Savaş Alanları Turizmi: Gelibolu Yarımadasına Gelen Ziyaretçilere Yönelik Bir Çalışma, *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14 (26), ss: 267-280.
- Yirik, Ş. ve Seyitoğlu, F. (2014), Hüzün Turizmi ve Mabetleşme Süreci Kapsamında Sarıkamış, *15. Ulusal Turizm Kongresi*, ss: 754-765.

Internet Kaynakları

- <http://www.muze.gov.tr/tr/muzeler/tarihi-sinop-cezaevi>. Erişim tarihi: 26.07.2015
- http://www.sinop.gov.tr/default_b0.aspx?content=1020 Erişim tarihi: 25.07.2015.
- <http://www.sinopkulturturizm.gov.tr/TR,74927/istatistikler.html> Erişim tarihi: 21.07.2015.
- <http://www.sinopmuzesi.gov.tr/TR,78323/sinop-tarihi-cezaevi.html>. Erişim tarihi: 22.07.2015.
- http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.55b8b6eb1cfaa540227268 Erişim tarihi: 26.07.2015.
- <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sinop> Erişim tarihi: 23.07.2015.

EK-1

Sinop Cezaevi Genel Görünüm

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

Sinop Cezaevi Genel Görünüm

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

Sinop Cezaevi'nde Yer Alan Hücreler

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

Sinop Cezaevi Görüş Odası

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

Sinop Cezaevi Disiplin Hücreleri

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.

Sinop Cezaevi'nde Çekilen Film ve Diziler

Kaynak: Yazar tarafından çekilmiştir.